

LOPPURAPORTTI

1. Hankkeen toteuttajan nimi

Hengellinen teatteriyhdistys Via Dolorosa –Liminka ry,
Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriin 12.08.2011 Y-tunnuksella 2433787-1

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Kristilliset perinteet yhteisön elinvoimaksi ja kulttuurimatkailun sisällöksi – hanke 15~~2~~³71

3. Yhteenveto hankkeesta

Kristilliset perinteet yhteisön elinvoimaksi ja kulttuurimatkailun sisällöksi –hanke on osaksi julkisin ja osaksi yksityisin varoin kustannettu hanke, joka toteutettiin Limingassa 1.1.-30.6.2012. Se omalta osaltaan pyrki toteuttamaan Manner-Suomen maaseutuohjelman toimenpiteen 321 tavoitetta kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelujen tasavertaistamisesta maaseudun ja kaupunkialueen kesken. Hankkeen organisoinnista vastasi vuonna 2011 perustettu Hengellinen teatteriyhdistys Via Dolorosa –Liminka ry, jonka tarkoituksena on hengellisen teatteritoiminnan toteuttaminen ja edistäminen paikkakunnalla ja lähiympäristössä. Yhdistyksen toimesta organisoitiin pääsiäisviikolla 2012 via dolorosa –vaellusdraama, joka kuvaa Jeesuksen viimeisiä aikoja maan päällä. Yhteisöllisesti ja draaman keinoin toteutetulla esityksellä tarjottiin yleisölle mahdollisuus osallistua vaelluksen lisäksi lauluihin ja kokea niin ilon kuin surunkin, syyllisyyden ja anteeksiannon tuottamaa vapautuksen tunnetta.

Via dolorosa –draaman käsikirjoituksesta, joka pohjautui suurelta osin Johanneksen evankeliumiin, ja ohjauksesta vastasi liminkalainen draamaohjaaja Helena Tornberg. Esityksiä oli kuusi, joista yksi oli koululaisnäytös. Tämä oli muista poiketen päiväesitys. Esitykset alkoivat koulukeskuksen piha-alueelta, josta valettiin kirkonmäelle eli Golgatalle ja sieltä lopuksi Limingan kirkkoon. Pääsiäislauantaina esitys päättyi ehtoollisen viettoon. Varsinaisia esiintyjä oli yli sata ja erilaisissa järjesty- ja avustustehtävissä toimineita vapaaehtoisia lähes 50 henkilöä. Kaikkiaan draaman esityksissä yleisöä oli mukana yli 3 300 henkeä. Osallistujien joukossa oli myös draaman suojelijaksi lupautunut Oulun piispa. Suurin osa yleisöstä oli paikka- ja naapurikuntalaisia, mutta myös lähikaupungeista Oulusta, Raahesta, Kemistä, Pudasjärveltä ja jopa Suomussalmelta tultiin via dolorosa –draamaa katsomaan. Taloudellisesti hanke toteutui sille laaditun budjetin mukaisesti. Kululajeittain tehdyt arviot todentuivat hyvin. Pääsylipputuloja kertyi viiden euron alhaisesta hinnasta huolimatta 10 000 euroa. Vaellusdraama sai paljon julkisuutta sekä paikallisessa että valtakunnallisessakin mediassa. Mediassa ja kyselyllä saatu palaute on ollut erittäin myönteistä, ja toivomuksia esitysten jatkuvuudesta on esitetty runsaasti.

4. Raportti (yksityiskohtainen kuvaus hankkeesta)

4.1 Hankkeen tavoitteet

a. Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Kristilliset perinteet yhteisön elinvoimaksi ja kulttuurimatkailun sisällöksi –hanke on Manner-Suomen maaseutuohjelman 2007-2013 ja Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelman

2007-2013 mukainen hanke. Manner-Suomen maaseutuohjelman toimenpiteen 321 ”Elinkeinoelämän ja maaseutuväestön peruspalvelut” tavoitteena on maaseudun monipuolinen ja kaupunkialueisiin nähden tasavertainen palvelurakenne mukaan lukien kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut sekä valmiudet tietoyhteiskunnan hyödyntämiseen. Toimenpiteen mukaan hankkeiden tulisi muun muassa luoda kulttuuri- ja vapaa-ajantoiminnan mahdollisuuksia. Lisäksi hankkeiden tavoitteina on edistää uudenlaisen palvelutarjonnan aktivointia, suunnittelua, kehittämistä tai auttaa käynnistämään maaseudun asukkaille uusia palveluja.

b. Hankkeen tavoitteet (tavoitteet, joihin juuri tämä hanke pyrki)

Kristilliset perinteet yhteisön elinvoimaksi ja kulttuurimatkailun sisällöksi –hankkeen tavoitteena oli kehittää kristilliseen perinteeseen pohjautuvia yhteisödraama-toimintamalleja ja juurruttaa hyviä yhteistyötapoja erilaisten kumppanuusverkostojen kautta alueen sisällä Limingassa ja erityisesti maaseudun ja kaupunkiseudun välisessä vuorovaikutuksessa.

Hankkeen toisena tavoitteena oli tuottaa vuorovaikutteinen, eri taiteenlajeille luovasti tilaa tarjoava tapahtumakonsepti ”näin me teimme sen” raportti ja vinkkikokoelma, joka on hyödynnettävissä myös muissa suurissa yhteisötapahtumissa.

4.2 Hankkeen toteutus

c. toimenpiteet

Saatuun Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätöksen hanketukihakemuksen hyväksymisestä Hengellinen teatteriyhdistys Via Dolorosa –Liminka ry:n hallitus valitsi keskuudestaan projektipäälliköksi Kerttu Weissenfeltin (Liite 1 ja 2). Via dolorosa –vaellusdraaman käsikirjoittaja-ohjaajaksi varmistui liminkalainen draamaohjaaja Helena Tornberg (Liite 3). Käsikirjoitus (Liite 4), joka kertoo Jeesuksen viimeisistä ajoista maan päällä, perustui pääasiassa Johanneksen evankeliumiin. Seuraavina toimenpiteinä oli sopivan esittämipaikan ja roolihenkilöiden löytäminen. Pohdintojen jälkeen vaellusdraaman alkutapahtumien eli ”ensimmäisten askelten” sopivaksi esittämispai- kaksi katsottiin Limingan koulukeskuksen sisäpiha, josta konkreettinen vaellus alkaisi ja jatkuisi kirkonmäelle eli Golgatalle ja sieltä kirkkoon. Ohjaaja ja hallituksen jäsenet miettivät roolihenki- löitä ja heitä kuulutettiin paikallisessa Rantalakeus –lehdessä ja Limingan kunnan tapahtumat – sivulla.

Uusien toimintamallien ja yhteistyötapojen kehittämistä varten suunniteltiin via dolorosa – järjes- telytoimikunta, joka koostuisi 18 eri toiminta-alueen ryhmästä. Toiminta-alueet oli määritetty kon- kreettisen työn pohjalta, ja näin jokainen voisi toteuttaa itselleen parhaiten sopivaa toimintaa. Ylei- sestä ilmoittelusta huolimatta järjestelytoimikunnan alaisia ryhmiä saatiin kokoon seurakuntatalossa 20.1.2012 pidetyssä kokouksessa vain neljä (Liite 5). Kuitenkin saatiin alkuun yhteistyö LC Limin- ganlahden ja Lakeuden kanssa, jotka lupasivat huolehtia liikenteen ohjauksesta esitysten aikana ja mahdollisesti lippujen myynnistä. Myös puvuston huoltoon ja järjestelyihin sekä huoparyhmään saatiin alustavasti vastuuhenkilöt. Kokouksessa todettiin, että kunnan työntekijät voivat hoitaa mo- net eri ryhmille asetetuista tehtävistä. Näitä olivat kuljetus-, saniteetti- ja sähkötyöryhmän tehtävät. Suunniteltujen ryhmien määrä kasvoi siten seitsemään. Yhteyksiä koulujen ja eri yhteisöjen edus- tajiin otettiin ja palavereja pidettiin. Niiden tuloksina esityksiin mukaan tulivat Liminganlahden yhtenäiskoulun nuorten draamaryhmä, partiolaisten tuli- ja soihturyhmä, iltapalan tarjolle laittanut ravitsemusryhmä, jossa osana oli Luovin Catering –osasto huolehtimassa näytelmäharjoitusten pulla- ja sämpyläleivonnasta, ja esilauluryhmä, jonka muodosti Korsu-kuoro Temmekselä ja neljä

liminkalaista laulajaa. Tanssijaryhmä saatiin kokoon, kun kaksi henkilöä ilmoittautui tanssijoiksi. Ryhmien lukumääräksi saatiin 12.

Toimenpiteisiin draaman kolmen eri tapahtumapaikan saattamiseksi näyttämöksi ryhdyttiin heti tammikuussa. Yksi haastavimmista tehtävistä oli koulun sisäpihan muuttaminen monia erilaisia kohtauksia käsittäväksi näyttämöksi. Sen koristelun ja myös valaistuksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat kunnan ympäristö- ja puutarhasuunnittelija, ohjaaja, arkkitehtiylöppilas (sopimus: liite 6) ja taidevalokuvaaja. Suunnitelmia esitettiin hallituksen kokouksissa, jolloin kaikilla hallituksen jäsenillä oli mahdollisuus kommentoida niihin. Toinen esittämispaikka eli Golgata oli myös haasteellinen. Sinne tarvittiin kolme ristiä, jotka voitiin laskea maan tasalle ristiinnaulitsemisen ajaksi ja nostaa pystyyn ristiinnaulitun kanssa. Niiden suunnittelu, jossa mukana olivat myös hallituksen puheenjohtaja ja kirkkoherra, ja toteutus annettiin Rytipajan tehtäväksi. Seurakunta huolehti risteille tarvittavien betonialustojen valusta. Ammattiopisto Luovin Limingan yksikön puutarhaluokka opettajineen vastasi kirkon koristelusta kasvattamalla narsisseja ja ohraa, joka sijoitettiin Rytipajan työntekijöiden tekemiin lokerikkoihin. Jotta kirkko kuvaisi vielä paremmin ylösnousemuksen jälkeistä valoa ja tunnelmaa, tilattiin ylösnousemukseen liittyvät teokset kahdelta liminkalaiselta yrittäjältä, Maire Laukkaselta ja Tiina-Mari Pietilältä. Maire Laukkanen teki ylösnousemalle Jeesukselle kuuluneet valkoiset kääreliinat, jotka sijoitettiin esitysten ajaksi alttarin eteen, ja Tiina-Mari ”Elävä vesi” –teoksen, joka sijoitettiin kirkon käytävälle.

Turvallisuus- ja ensiapuryhmä muodostui puolestaan niin, että Limingan Nuorisoseurasta palkattiin kaksi turvamiestä ja Suomen Punaisesta Ristiltä ensiapuryhmä iltaesityksiin (liite 7). Äänentoistosta huolehti oulunsalolainen Livepaletti Oy. Torimyyjien ryhmän muodostivat Ritva-Liisa Pihlajan Viron Pärnusta kutsumat Marko ja Anneli Pölsamit. He möivät nelirattaisista kärryistä paahdettuja manteleita ja omakeisia makeisia tuoden kansainvälisen ja maustetuoksuisen tuulahduksen esityksiin. Maaliskuun 23. päivänä pidetyssä Via dolorosa –järjestelytoimikunnan liikenteenohjauksen ryhmän kokouksessa käytiin läpi liikenteen ohjausreitit ja opasteet (liite 8) sekä samalla voitiin todeta, että suunnitellut 18 ryhmää oli saatu muodostettua (Liite 9). Näytösten jälkeen saatettiin perustellusti esittää, että via dolorosa –järjestelytoimikunnan ryhmäjako oli onnistunut ja että tämä edes auttoi produktion organisoimista ja läpiviemistä, kun vielä tehtäviin saatiin vastuunalaisia ja sopimuksia noudattavia henkilöitä. Kuitenkin oli todettava, että ryhmien ansiokkaasta toiminnasta huolimatta niin ohjaajalle kuin kaikille hallituksen jäsenille, projektipäällikölle ja –työntekijälle sekä kirkkoherrallekin jäi paljon tekemistä ja monista asioista huolehdittavaa.

Hankkeen toisena tavoitteena oli tuottaa vuorovaikutteinen ja eri taiteenlajeille luovasti tilaa tarjoava tapahtumakonsepti. Vuorovaikutteisuuden pyrittiin draaman keinoin siten, että yleisö on mukana toteuttamassa ja kokemassa yhtä maailman historian merkittävintä tapahtumaa. Yli 2 000 vuotta sitten tapahtunut murhenäytelmä, joka muuttuu ilon ja sovituksen sanomaksi, on lähes kaikille tuttu ja kaikki osallistuvat saattoivat kokea olevansa osa sitä. Yleisölle jaetut huovat lisäsivät matkalaisen rooliin soljumista ja yhteisen kokemuksen mahdollisuutta. Yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutteisuutta lisäsi se, että yleisö ja esiintyjät lauloivat alkuinnostuksessa yhdessä ”Hoosianna, Daavidin poika...” ja sitten lähtivät yhdessä toteuttamaan langettamaansa ristiinnaulitsemisen tuomiota matkalla laulaen ”Käy yrittäjänsä polku...”. Syyllisyyttä ja toivottomuutta sisältävän Golgata –kohtauksen jälkeen kaikki yhdessä saivat mennä anteeksiantamusta ja toivoa tarjoavaan kirkkoon.

Eri taiteen lajien luovasti tilaa antavaan konseptiin sisällytettiin musiikin ja näytelmätaiteen lisäksi kuvaamataide. Pari viikkoa ennen varsinaisia Via dolorosa –esityksiä rakennettiin Taidepolku, jonka tarkoituksena viedä kulkijansa via dolorosa –tunnelmaan. Sen suunnittelun aloitti yhdistyksen sihteeri Pirkko Moisander sopien Limingan Taidekoululla toteutettavasta kärsimys-aiheisesta jak-

sosta. Noin 100 Taidekoulun opiskelijaa teki oman näkemyksensä kyseisestä aiheesta. Hallituksen jäsenet olivat Taidekoululla 25.1.2012 seuraamassa kärsimyksen liittyvien tuotosten esittelyä ja arvointia. Samassa tilaisuudessa yhdistyksen puheenjohtaja kertoi via dolorosa –vaellusdraamasta. Seuraavan jakson aiheeksi opiskelijoille annettiin ilo ja onni. Näitä kuvaavien tuotoksien esittelyn jälkeen Pirkko Moisander ja Carina Eklund suunnittelivat ja rakensivat taidepolun yhdessä Taidekoulun edustajien ja töiden tekijöiden kanssa. Taidepolulle valikoitui yhteensä 79 työtä (liite 10), ja ne olivat esillä Limingan keskustassa olevien yritysten sisätiloissa ja näyteikkunoissa (liite 11). Opiskelijoiden töiden lisäksi tinaiteilija Carina Eklundilla, ohjaaja Helena Tornbergillä ja taidevalokuvaaja Pirkko Moisanderilla oli töitä taidepolulla. Esillä olivat myös Carina Eklundin suunnittelemat via dolorosa –tinaritit.

Eri taiteen lajeista valokuvaus ja kirjoittaminen yhdistyivät luovasti Kristilliset perinteet yhteisön elinvoimaksi ja kulttuurimatkailun sisällöksi –hankkeessa. Taidevalokuvaaja Pirkko Moisander valokuvasi (sopimus: liite 12) harjoituksia ottaen kuvia sekä koko esiintyjäporukasta, eri ryhmistä että yksittäisistä henkilöistä. Kuvien kera hän kirjoitti Limingassa ilmestyvään Rantalakeus-lehteen blogia, jossa seurattiin yhdeksän viikon ajan via dolorosa –draaman liittyviä asioita. Näin lukijat olivat helmikuusta lähtien tietoisia, että jotakin erikoista ja salaperäistäkin Limingassa tulee tapahtumaan. Esimerkiksi roolihenkilöiden nimiä ei kirjoituksissa mainittu. Harjoituksista otettuja kuvia esitettiin myös kunnan ilmoitustaululla ja monissa lehdissä, joissa kerrottiin Limingassa tapahtuvasta draamasta. Nykyajan tekniikan tuomia mahdollisuuksia käytettiin hyväksi siten, että hankkeella oli oma internet-sivu yhdistyksen sivujen yhteydessä. Sieltä oli mahdollisuus seurata draaman edistymistä valokuvien kera ja kirjoittaa omia kannanottoja facebookiin.

Hankkeen muillekin suurille yhteisötapahtumille tuottama ”näin me sen teimme” – konsepti konkreettisenä oli sellainen, että draaman toteutusta oli mahdollista vaihdella tai/ja muuttaa eri kerroilla. Tämä tapahtui siten, että eri näytöksiin kutsuttiin omalla paikkakunnalla tai lähikunnissa tunnettuja laulajia tai lauluryhmiä tai säveltäjiä, jotka antoivat oman erityisen leimansa esitykselle. Samalla esiintyjille tarjoutui mahdollisuus esiintyä suurelle yleisölle, johon maaseudulla on vähän mahdollisuuksia. Vaihtelu voitiin toteuttaa myös siten, että käsikirjoitus muodostui määritellyistä osista eli ”askelista”. Näiden sisältö ja toteutus vaihteli esityksittäin ja niihin voitiin saumattomasti linkittää eri taiteenlajien yksittäisiä soolo-osia. Näin pääsiäisdraama saattoi olla joka esityskerralla uudenlainen, vaikkakin draaman perussanoma pysyi muuttumattomana. Tavallisestihan käsikirjoitukset ja esitykset pysyvät samanlaisina koko esityskauden. Kun esitysten toteutus vaihteli, tarjottiin yleisölle ja esittäjillekin mahdollisuus joka esityskerralla uudenlaiseen näytökseen. Pääsiäisdraamaan sisältyi myös ennakkoon tuotettua materiaalia. Vaellusdraamassa käytettiin äänitteitä. Näitä olivat esimerkiksi Jeesuksen rukous Getsemanessa ja Virva Jakkulan Via dolorosa –laulu viitenä esityskertana. Viimeisessä esityksessä hän itse lauloi tuon laulun säestettynä. Myös Aarni Alatalon draamaa varten säveltämä musiikki esitettiin eripituisena eri esityksissä. Virva Jakkulan laulu ja Aarni Alatalon musiikki ihastuttivat yleisöä.

d. aikataulu

Hankkeen toteuttamisaika oli Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätöksellä määritetty vuoden 2012 tammikuun alusta kesäkuun loppuun. Aikataulullisesti tämä aikaväli voitiin jakaa selkeästi kolmeen jaksoon. Ensimmäinen jakso käsitti ajan vuoden alusta maaliskuun loppuun eli 1.1.-31.3.2012. Lyhyesti ilmaistuna se oli aika, jolloin via dolorosa –draama piti saattaa esityskuntoon. Silloin piti olla käsikirjoitus valmiina ja roolihenkilöt selvinä sekä valmistella koulun sisäpiha, kirkonmäki ja kirkko sellaiseksi, että draaman esitys voi siellä tapahtua. Sopivat ja roolin mukaiset

asut tuli hankkia sadalle esiintyjälle. Sopimukset tehtiin tilitoimiston (liite 13) ja rahallista korvausta saavien esiintyjien ja ponin hoitajan (liite 14) kanssa. Samoin piti suorittaa suunnitellut hankinnat. Markkinointi ja mainostaminen tapahtuman tunnetuksi tekemiseksi ja yleisön saamiseksi olivat keskeisiä. Toinen lyhyt, mutta sitäkin hektisempi jakso oli pääsiäisviikko 1.4.-7.4.2012 eli vaellusdraaman esitysviikko. Tähän jaksoon sijoittui kuusi draaman esitystä: su 1.4. kello 20, ma 2.4. koululaisesitys kello 12,30, ti 3.4. kello 20, ke 4.4. kello 20 kutsuvierasesitys, to 5.4. kello 20 ja 7.4. kello 22. Kolmas jakso eli ajanjakso esitysten jälkeen oli 8.4.-30.6.2012. Siihen kuuluivat laskujen maksut, hankkeelle laaditun budjetin toteutumisen tarkistaminen, talkootyönä tehtyjen tuntien laskeminen, koulun sisäpihan ja kirkon saattaminen ”normaaliasuun”, roolipuvuston palauttaminen ja järjestäminen, kyselyllä kerätyn palautteen analysointi ja loppuraportin kirjoittamista. Aikataulullisesti neljännen jakson muodostaa hankkeen lopettamisajasta neljä kuukautta eteenpäin eli 1.7.-30.10., jolloin Ely-keskukseen tulee toimittaa vaadittavat asiapaperit. Näitä ovat hanketulihaakemus ja loppuraportti liitteineen sekä tilitoimiston kirjanpitoliedot. Kun Ely-keskus on maksanut myöntämänsä hanketuen yhdistykselle, maksetaan Limingan kunnalle siltä saatu laina takaisin.

Ensimmäiselle jaksolle keskeistä oli Johanneksen evankeliumiin perustuvan via dolorosa –vaellusdraaman käsikirjoituksen muotoutuminen esityskuntoon ja saada draamaan tarvittavat esiintyjät. Esiintyjien nimet ovat liitteenä olevassa käsiohjelmassa (liite 15). Käsikirjoittaja/ohjaaja Helena Tornberg vastasi tietenkin pääasiassa käsikirjoituksesta, mutta hän mielellään kuunteli esiintyjien ehdotuksia ja kannanottoja. Tiedon välittämiseen ja sen saamiseksi kaikille osapuolille oli oleellista se, että saatiin toimivat ja informatiiviset kotisivut hankkeelle. Niitä voitiin koko kevään ajan käyttää sekä yleiseen että erityisesti esityksessä mukana olleille suunnattuun tiedottamiseen. Esityspaikaksi sovittu koulukeskuksen sisäpiha tarjosi mahdollisuuksia ja haasteita tapahtuman toteutuksen suunnittelulle. Oman haasteensa tarjosi myös katsomorakenteiden siirtäminen lumiselta urheilukentältä ja niiden asettelu koulunpihalle. Jotta näkyvyys olisi ollut paras mahdollinen, jouduttiin täydentämään nousevaa katsomoa hankkimalla 60-paikkainen siirrettävä alumiinirakenteinen katsomo. Näin saatiin 300 hengelle nouseva katsomo. Monia muitakin hankintoja suoritettiin. Äänenkuuluvuus ja esityksen näkyvyys oli saatava pelaamaan ulko-olosuhteissa ja säästä riippumatta. Joissakin palautteissa kuitenkin valitettiin esityksen huonoa näkyvyyttä, kun esityslava oli laaja ja siellä oli paljon tapahtumia yhtä aikaa ja kun osa katsomon penkeistä oli samalla tasolla kuin esitys.

Näytelmän harjoitukset olivat oleellinen osa ensimmäistä jaksoa. Ne pidettiin iltaisin, useimmiten kello 18 alkaen, mutta aikaa myöhennettiin siten, että saatiin tuntuma kello 20 alkaviin esityksiin. Tällöin hämärtyvä ilta asetti omat haasteensa esimerkiksi valaistuksen suhteen. Osassa harjoituksia oli läsnä koko esiintyjäryhmä ja osassa vain joitakin esiintyjä, koska sadan henkilön ohjaaminen oli hyvin haasteellista. Kaikkiaan harjoituksia pidettiin 14. Draamaan mukaan tulleille esiintyjille jaettiin 14. päivä tammikuuta Kuopion ja Iisalmen esityksistä osittain saatu ja osittain seurakunnan lunnastama puvusto (liite 16). Roolivaatteet antoivat värikkyyttä ja elävyyttä esityksiin. Puvuston huolto ja se, että kaikille saatiin sopivat roolivaatteet, oli melkoinen urakka. Osa vaatteista oli näet laitettu likaisina ja repaleisina pakettiin. Myös se, että vaatteita säilytettiin Limingan kirkon yläparvella, antoi oman hankaluutensa puvuston kokeiluun ja poisviemiseen. Esiintyjien kokoerot aiheuttivat sen, että joillekin piti teettää uudet roolivaatteet. Yhteistyöverkostoja muodostettiin konkreettisten asioiden hoitamiseksi, mutta niitä varten tarvittiin monia kokouksia ja palavereja.

Ensimmäisellä jaksolla tärkeiksi asioiksi nousivat vaellusdraaman esityskuntoon saattamisen ohella tapahtuman markkinointi ja tiedottaminen. Keskeisenä tehtävänä oli myönteisen ilmapiirin aikaan saaminen kunnassa. Oleellista oli myös varmistaa kustannusten kattamiseen tarvittavat rahavarat. Hanketulihaakemuksen hyväksymisen mukaisesti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta saatiin ennakkoa 20 prosenttia hyväksytystä summasta ja Limingan kunnalta laina- eli niin sanottua välira-

haa. Myös yhdistys laittoi oman osuutensa hankkeeseen. Yhdistys palkkasi työvoimapoliittisin varoin viideksi kuukaudeksi osa-aikaiseksi projektityöntekijäksi Carina Eklundin, jonka tehtävälueena olivat toimistotyöt. Hän olikin ensiarvoisen tärkeä hankkeen tiedottamis- ja mainostamistehtävissä sekä tarvittavien yhteyksien hoitamisessa. Projektipäällikön ja –työntekijän toimesta lähetettiin yli 500 mainoskirjettä. Projektipäällikkö ja yhdistyksen puheenjohtaja kävivät henkilökohtaisesti mainostamassa via dolorosa –draamaa Raahen seurakunnassa, Gideonin kuukausikokouksessa ja Keskiviikkoseuroissa Oulussa. Yhdistyksen sihteeri esitteli tapahtumaa Limingan Eläkeläisten tiistairyhmälle ja käveli sen jälkeen ryhmäläisten kanssa via dolorosa –vaelluksen. Kutsukortteja lähetettiin 30 henkilölle puolisoineen. Draaman ohjaajaa ja yhdistyksen puheenjohtajaa haastateltiin lehtiin yhteensä 13 kertaa. MTV 3:lla esitettiin 30 eripituista mainosta. Myös via dolorosa –draaman ”syntymäpaikkakunnalle” Oberammergauhun lähetettiin kutsu, mutta valitettavasti ketään sieltä ei saapunut eikä minkäänlaista yhteydenottoa saatu. Työtä vaativat lisäksi pääsylipun ja käsiohjelman suunnittelu ja saattaminen painatuskuntoon. Myös banderollien ja muiden suurikokoisten mainosten suunnittelu, painoon vieminen ja sieltä noutaminen sekä niiden esille laittaminen vaativat aikaa ja taitoa. Kolmen ristin ylös- ja alas pystyttämiskuntoon saattaminen kirkonmäelle oli omanlaisensa operaatio. Myös viralliset luvat (liite 17-18) ja vakuutukset (liite 19-20) via dolorosa –tapahtumalle piti hankkia. Jakso päättyi maaliskuun 30. päivänä pidettyihin kenraaliharjoituksiin, jolloin kaikki piti olla valmiina sunnuntaina pidettävään viralliseen esitykseen.

Jännittävä ja odotettu toinen jakso oli esitysviikko 1.4.-7.4.2012. Jännitystä tuotti esiintymisen lisäksi talvinen sää, sillä esitykset olivat ulkona. Onneksi pakkasen ei kiivennyt kymmentä astetta korkeammalle eikä voimakasta tuultakaan ollut kuin yhtenä iltana. Pakkasan varalle järjestäjillä oli antaa katsojille 300 lialmesta saatua huopaa, mutta ei valitettavasti kaikille, kun katsojamäärä nousi joka esityskerta yli 300. Jaksolla oli kuusi esitystä, joista esitykset su 1.4., ti 3.4., ke 4.4. ja to 5.4. alkoivat kello 20 ja ns. koululaisesitys pidettiin ma 2.4. kello 12.30 alkaen. Viimeinen esitys la 7.4. alkoi kello 22 ja päättyi ehtoollisen viettoon. Kaikissa esityksissä via dolorosa –draaman alkutapahtumat esitettiin koulun sisäpihalla, jossa myös Jeesuksen tuomitseminen tapahtui. Sitä lähdettiin toteuttamaan koko yleisön vaeltaessa kirkkomäelle eli Golgatalle matkalla laulaen ”Käy yrttitarhassa polku, vie Golgatalle se ...”. Matka kulki Kauppakatua pitkin Kirkkotielle ja kirkkomäelle. Tuomion toimeenpanon jälkeen vaellus jatkui Limingan kirkkoon, jossa surun, murheen ja syyllisyyden jälkeen oli mahdollisuus kokea pääsiäisen ilo, vapautus ja anteeksianto.

Kolmas jakso 8.4. – 30.6.2012 oli toisaalta monien toimintojen ja toisaalta monien tunteiden aikaa. Toisaalta tuntui helpottavalta, että esitykset olivat ohi, mutta toisaalta olo tuntui monen esiintyjän mielestä aika tyhjältä. Esitysten loputtua seurasivat lavasteiden ja kaiken muun rekvisiitan purkaminen. Konkreettisesti se tarkoitti lavastuksen poiskorjaamista ja säilöön laittamista. Vaativa ja aikaa vievä tehtävä oli puvuston takaisin saanti ja sen sijoittaminen uudelleen tiettyyn järjestykseen kirkon yläparvelle, jonne johtavat kapeat valottomat rappuset. Palautusta varten oli sovittu kolme palautuspäivää, jolloin jokaiselle esiintyjäryhmälle oli varattu oma aikansa (liite 21). Vaatteiden palautuksen ohella pyrittiin saamaan palauttajalta vastikkeetta tehty lomake täytettynä. Monien kysymykset olivat, esitetäänkö via dolorosa –draama ensi keväänä vai milloin. Siihen ei heti esitysten päätyttyä ollut varmaa vastausta. Useat mukana olleet esittivät toivomuksen kokoontua vielä keväällä yhteen. Niinpä toukokuun 23. päivänä järjestettiin Muistelo-ilta, johon kokoontui 60 esiintyjää kahvittelemaan, muistelemaan ja katsomaan Kaija Kamulan (sopimus: liite 22) ja Matti Kamulan DVD-elokuvaa via dolorosa –esityksistä (sopimukset: liite 23 ja 24). Joitakin muutoksia ja lisäyksiä ehdotettiin lopulliseen tuotokseen. Katsojien toiveena oli saada DVD itselleen muistoksi via dolorosa –draamasta. Tämä toteutuikin, kun ELY antoi suostumuksen käyttämään ristien materiaaliin varatun rahan DVD:n kustannuksiin.

Kolmatta jaksoa sävytti vankasti eurojen siirto hankkeen tililtä toisille tileille, eli oli laskujen maksun aika, sillä hankkeeseen liittyvät hankinnat oli tehty suurelta osin maaliskuussa. Lisäksi maksettiin palkkiot niille esiintyjille, joiden kanssa oli tehty esiintymisestä sopimus. Koululaisryhmille annettiin esiintymispalkkiona sekut. Yksin esiintyneille koululaisille ja viiden pojan ”poikaporukalle” järjestettiin Limingan Seurakuntatalolla tiistaina 22.5. palkkioiden jakojuhlat pizzan ja limonaadin kera. Mukana olleille kolmelle vanhemmalle tarjottiin pullakahvit. Limingan seurakunta vastasi tarjoilun kustannuksista. Toukokuussa muistettiin harjoituksissa otetuista kuvista tehdyillä korteilla tapahtumaa tukeneita yhdistyksiä, järjestöjä ja yksityisiä henkilöitä sekä esiintyjä että vapaaehtoisina draamassa mukana olleita. Hallituksen jäsenet kokoontuivat toukokuun 22. päivä kirjoittamaan kiitoskortteja, joita on liitteessä 25. Kiitoskortit jaettiin myös kaikille Muistelo-illassa mukana olleille. Erikseen hankkeen myötä haluttiin muistaa Jeesuksen roolin erinomaisesti esittänyttä Juho Pahkalaa tinataiteilija Carina Eklundin tekemällä via dolorosa –tinaristillä. Myös kunnan johtavia viranhaltijoita muistettiin Via dolorosa –tinaristillä. Hallituksen jäsenten, ohjaaja Helena Tornbergin ja kirkkoherra Ilkka Tornbergin vapaamuotoinen muisteluilta pidettiin kesäkuun 14. päivänä. Illan kohokohta oli kaikille jaettu projektityöntekijä Carina Eklundin kokoama portfolio via dolorosa –vaellusdraamasta. Tähän hän oli kerännyt draamaan liittyvät keskeiset tiedot, lehtikirjoitukset, haastattelut ja mainokset. Portfolio liitetään myös tähän loppuraporttiin.

Via dolorosa –vaellusdraaman järjestäjille oli tärkeää saa palautetta suoraan esityksessä mukana olleilta. Sen saamiseksi lähetettiin 30. päivä huhtikuuta sähköpostikysely 30 esityksessä mukana olleelle henkilölle. Suurin osa eli 26 henkilöä valikoitui taustayhteisönsä perusteella siten, että saatiin vastaaja eri koulujen ja seurakuntien, Limingan kunnan ja eri yhteisöjen parista. Myös neljältä yksityishenkilöltä kysyttiin palautetta. Kyselylomakkeessa oli kuusi avointa kysymystä. Kysymykset olivat: 1. Minkä päivän esityksessä olitte, ja mikä sai teidät kiinnostumaan esityksestä? 2. Millainen kokemus tapahtumailta teille oli?, 3. Mikä esityksessä oli mielestänne hyvää?, 4. Mikä esityksessä oli haastavaa?, 5. Oliko mielestänne riittävästi oheispalveluja? ja 6. Miten tapahtumaa voitaisiin kehittää? Jättekö kaipaamaan jotain? Määräaikaan, toukokuun seitsemänten päivään mennessä saatiin 10 palautetta. Palautteiden mukaan jokaisessa esityksessä oli ollut vähintään yksi kyselyyn vastanneista. Yksi vastaaja oli ollut jokaisessa esityksessä, koska hän oli esiintyjä. Palautteet on yksityiskohtaisesti esitetty liitteessä 26.

Lyhyt yhteenveto palautteista:

Useimmat vastaajat olivat saaneet tiedon via dolorosa –draamasta tuttavilta tai mainoksista. Tapahtumailta oli ollut kaikille vastaajille positiivinen kokemus. Sitä he kuvasivat sanoin: hyvä, hyvin vaikuttava, ainutkertainen, unohtumaton ja upea kokemus, erityisesti hengellisesti. Vaikuttavuutta selitettiin mukaan saatujen vapaaehtoisten suurella määrällä. Myös yleisön suuri määrä ja esitysaika illan hämärtyessä olivat lisänneet hyvän kokemista. Esityksen toteutus kokonaisuutena koettiin hyvänä. Hyväksi sen teki esityksen monipuolisuus, ja sitä kuvattiin sanoilla toiminnallinen, osallistuva, tunnelmallinen ja elämyksellinen. Yksityiskohdista kiitosta saivat huovat, vaellus, Golgata, äänentoisto ja lohdullinen päätöstilaisuus kirkossa.

Haastavaa oli palautteiden perusteella saada esitys aidoksi ja eläväksi. Jotkut kohtaukset olivat kuin juuttuneet paikoilleen, tempo oli hidas ja tapahtumapaikka vähän hajanainen. Joitakin oli palellut. Oheispalveluihin oltiin yleisesti ottaen tyytyväisiä tai sitten niitä ei kaivattukaan. Tapahtumaa voisi kehittää niin, että kaikilta penkeiltä näkisi paremmin, kaikille olisi huopia ja koskettavia osuuksia Raamatusta lisättäisiin. Kirkon lopputapahtumia tulisi kehittää. Kaivattiin draamallista osiota ylösnousemuksesta. TV-mainosten toistomääriä kannattaisi lisätä. Toivottiin, että vaellusdraama esitetäisiin joka tai ainakin joka toinen vuosi Limingassa.

Kolmannen jakson viimeisen kuukauden ja neljännen jakson täyttivät hankkeen lopetukseen liittyvät toimet. Näitä olivat: vastikkeetta tehdyn työn kokonaisuus, hankkeen tulokset ja vaikutukset, hankkeelle laaditun budjetin toteutuminen, joista täytetyt lomakkeet ovat hanketukihakemuksen liitteinä, ja loppuraportin kirjoittaminen liitteineen. Myös hankkeen tilin lopettaminen ja kirjapitäjän kanssa käydyt neuvottelut kuuluivat hankkeen lopettamiseen. Talkootyön määrä oli palautettujen lomakkeiden mukaan lähes 3 000 tuntia. Budjettiin hyväksytty vastikkeetta tehty tuntimäärä 1 437 täyttyi näin reilusti. Hankkeen tulokset ja vaikutukset sekä budjetti on esitetty tämän raportin kyseisille asioille varatuissa kohdissa.

e. resurssit

Hankkeen toteuttamisesta päävastuun kantoi Hengellinen teatteriyhdistys Via Dolorosa –Liminka ry:n kuusijäseninen hallitus. Sen muodostivat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri, rahastonhoitaja ja kaksi muuta jäsentä. Lisätyövoimaa yhdistys hankki palkkaamalla työvoimapolitiittisin varoin palkatun osa-aikaisen projektityöntekijän viideksi kuukaudeksi. Yhdistyksen kuusi –jäseninen hallitus oli onnistuttu kokoamaan jäsenistä, joilla oli kyvykkyyttä ja taitoja hoitaa monia tapahtuman onnistumiseen liittyviä tehtäviä. Yhdistyksen puheenjohtaja oli toiminut sekä ohjaajana että näyttelijänä. Hän ilmoittautui välittömästi yhdeksi roolihenkilöksi, kun esityksen toteutuminen varmistui. Yrittäjänä toimiva varapuheenjohtaja toi taloudellisten asioiden hoitoon oman liike-elämän tuntemuksensa ja –kykynsä. Yhdistyksen sihteeri oli suorittanut taidevalokuvaajan tutkinnon, ja hänen ottamiaan valokuvia käytettiin via dolorosa –tapahtuman mainostamiseen (kiitoskortit ja mainos: liite 25). Niitä julkaistiin sanomalehdissä ja yhdistyksen ja hankkeen internet-sivuilla. Yhdistyksen rahastonhoitaja, joka oli myös hankkeen projektipäällikkö, on suorittanut myös kaupallisen alan tutkinnon. Hänen toimestaan hallituksen kokouksissa seurattiin tarkasti draamaan tarvittavien välineiden ja tarvikkeiden hankintaa sekä niihin käytettyjen eurojen riittävyttä. Sekä Limingan seurakunnalla että kunnalla oli edustajansa yhdistyksen hallituksessa. Seurakunnan edustajana oli kirkkovaltuuston puheenjohtaja, joka toi omalla panoksellaan asioiden hoitoon seurakunnallisen päättäjän sekä aktiivisen seurakuntalaisen ja perheen näkökulmat. Limingan kuntaa edusti ympäristö- ja puutarhasuunnittelija, joka oli suunnittelemassa ja päättämässä, miten koulun sisäpiha saatiin muutetuksi draaman esittämispaikaksi ja miten liikennejärjestelyt hoidettiin esitysiltoina. Lisäksi hän oli mukana tekemässä via dolorosa –käsiohjelmaa.

Via Dolorosa –Liminka ry:n taloudelliset resurssit olivat hankkeen aloitusvaiheessa niukat, mutta tilanne helpottui, kun Tauno Tönningin säätiö oli myöntänyt 5 000 euron ja LC Liminka – Liminganlahti 3 000 euron avustuksen yhdistykselle. Näistä kummastakin avustuksesta yhdistyksellä oli tieto jo vuoden 2011 loppupuolella, mutta konkreettisesti rahat saatiin yhdistyksen tilille tammi-kuussa 2012. Avustusten myötä täyttyi hankkeeseen tarvittu yksityisen rahoituksen osuus eli 4 790 euroa. ELY-keskuksen myöntämästä hanketuesta saatiin noin 20 prosenttia eli 12 100 euroa ja Limingan kunnalta välirahaa 50 000 euroa sekä pääsylipputuloja 10 000 euroa. Näillä selvittiin budjetin mukaisista menoista.

Näytelmän käsikirjoittajaksi lupautui liminkalainen draamaohjaaja Helena Tornberg. Se, että hän oli innokas kokeilemaan uusia tapoja tehdä draamaa, sai muutkin innostumaan. Yhteisöllisen ja osallistuvan ja ulkona tapahtuvan spehtaakkelin ohjaaminen vaati ammattitaitoa ja kokemusta ja sellaisen ohjaajan via dolorosa –draama hänestä sai. Myös Limingassa asuminen ja kyvykkäiden paikkakuntalaisten tunteminen helpotti ohjaustyötä ja tuttuun saamista draamaan mukaan. Limingan kunnalta saatiin monenlaista tukea hankkeen toteutuksen aikana. Yrityspalvelukoordinaattori Miia Marjanen neuvoi etenkin rahoitukseen liittyvissä kysymyksissä. Kunta antoi koulukeskuksen sisä- ja ulkotilat

korvauksetta hankkeen käyttöön harjoitus- ja esittämistiloiksi. Lisäksi kunta antoi projektityöntekijän käyttöön työhuoneen, puhelimen ja tietokoneen. Hallituksella oli myös mahdollisuus pitää kokouksia kunnanvaltuuston salissa. Myös seurakunta antoi tilojaan harjoittelu-, kokous- ja puvuston säilytystilaksi ja draaman loppunäytöksen esityspaikaksi. Esiintyjien fyysisestä jaksamisesta pidettiin huolta siten, että heille tarjottiin kahvia tai teetä sekä pullaa ennen harjoituksia. Seurakunta tarjosi juomat ja Luovin Limingan yksikkö huolehti leivonnaisista, jotka saatiin ostaa omakustannushintaan. Tutuus ja kaveruus olivat voima siinäkin, että kirkkoherra Ilkka Tornberg toi miesten ”jumppaporukan” sotilasryhmäksi, jolloin sotilaallisuus ja ryhdikkyys toivat esitykseen tuulahduksen sotilaallisesta kurista ja järjestyksestä. Sotilaiden suorittamaa lipunnoston täydensi Sauli Aholan rummutus (sopimus: liite 27).

Vaikka suurin osa esiintyjistä oli harrastelijoita näyttämöllä, esiintyjiksi saatiin myös henkilöitä ja ryhmiä, joilla oli vankasti esiintymiskokemusta. Näitä olivat esimerkiksi temmesläinen Korsu-kuoro (sopimus: liite 28) ja kempeleläinen Kamarikuoro Aiolos (sopimus: liite 29). Toteutuksessa tarkoituksena oli, että esiintyjien ikähaarukka olisi suuri. Näin todella tapahtui, sillä vanhimmat olivat yli kahdeksankymmppisiä ja nuorimmat alakouluikäisiä. Suoraan mukana olleiden sydämeen lauloivat Atte Lesonen Suojelusenkeli laulullaan ”Maan korvessa kulkevi lapsosen tie ..” ja Iida-Maria Juntunen laulullaan ”Oi katsele oksalla lintua puun ..”. Esityksen alkutapahtumien säestäjäksi saatiin hebrealaisten laulujen taitaja Antti Kärämä (sopimus: liite 30), joka loi omalla laulullaan ja soitollaan itämaista tunnelmaa. Limingan kunta on naapurikuntiansa ohella kuuluisa musiikista. Näitä olivat esimerkiksi esityksiin musiikkia säveltänyt Aarni Alatalo (sopimus: liite 31) ja laulaja Virva Jakkula (sopimus: liite 32)), joka esitti Via dolorosa –laulun. Esitysten vaihtelevuus ja tekniikka oli otettu mukaan hänen esityksiinsä siten, että nauhoite esitettiin muina kuin viimeisenä iltana, jolloin hän itse oli paikalla säestäjän Osmo Rantapelkosen kanssa (sopimus: liite 33). Laulu- ja musiikkiesityksistä vastasivat myös seurakunnan työntekijät: Anna-Maari Ruotanen, Ari ja Maaret Natunen. Yksinlaulua esittivät myös ammatillaiset Ahti Alatalo ja Elina Könönen. Varsinaisiin rooleihin, joissa oli puhevuoroja, saatiin näyttelijäkokemusta omaavat henkilöt. Näitä olivat Pietarin, Johanneksen, Matteuksen, Juudaksen, ryövärien, pappien, Pilatuksen ja palvelijattarien roolia esittäneet henkilöt. Jeesuksen rooliin saatiin opettajana toimiva Juho Pahkala (sopimus: liite 34), joka jo fyysisestikin edusti kuvaa, joka monella oli maan päällä eläneestä Jeesuksesta.

Vapaaehtoisten saaminen tiettyihin määrättyihin toimiin oli tärkeää. Vapaaehtoistoimin järjestyivät liikenteen ohjaus, lippujen myynti, iltapalan hankkiminen ja tarjoaminen ennen esityksiä ja huopien jako. Liikenteen ohjaus toimi lions-miesten voimin Ritva-Liisa Pihlajan piirtämien karttojen mukaisesti. Lippuja myytiin Limingassa R-kioskissa, kirkkoherranvirastossa ja kirjastossa sekä Oulussa Vassuskassa. Ennakkomyynnistä vastasi Osuuskauppa Arina. Lippuja saattoi ostaa Limingantullin ja Zeppeliinin Prismasta ja Limingan S-kaupasta (liite 35). Ennen esityksiä lippujen myynnistä vastasi kaksi paria kummallakin sisääntuloportilla (liite 36). Siinä jaettiin myös käsiohjelmat. Iltapalan hankkimisesta ja tarjolle panosta huolehti kaksi ravitsemusalan asiantuntijaa esitysiltoina (liite 37). Työläs operaatio oli 300 huovan esille pano kahdelle sisääntuloportille viitenä iltana. Kun katsoja oli saanut huovan päälleen, hän jätti sen joko ennen vaellukselle lähtemistä katsomoon tai lopuksi kirkkoon. Näin huovat piti kerätä kahdesta eri paikasta ja viikata sitä varten vuokrattuun peräkärryyn odottamaan uutta esitystä. Viimeisen esityksen jälkeen huovat viikattiin ja nostettiin kirkon yläparvelle. Vapaaehtoisten lisäksi myös esiintyjät osallistuivat kiitettävästi joka esityksen jälkeen lavasteiden varastoon viemiseen, sillä seuraavana päivänä esiintymispaikka muuttui koulun pihaksi.

f. toteutuksen organisaatio

Hankkeen käytännön toteutuksen organisoivat Hengellinen teatteriyhdistys Via Dolorosa –Liminka ry:n hallitus, johon kuului kuusi jäsentä. Yhdistyksen puheenjohtajaksi oli valittu Vilho Weissenfelt, joka syksyllä 2011 esitti Limingan kirkkoherralle ja kunnanjohtajalle via dolorosa –draaman esittämistä Liminkaan. Yhdistyksen varapuheenjohtajana toimi farmaseutti Erkki Haverinen, sihteerinä taidevalokuvaaja Pirkko Moisander ja rahastonhoitajana YTT Kerttu Weissenfelt. Seurakunnan edustajana yhdistyksen hallituksessa oli kirkkovaltuuston puheenjohtaja Satu Vuollo ja kunnan edustajana ja varajäsenenä ympäristö- ja puutarhasuunnittelija Ritva-Liisa Pihlaja. Yhdistys merkittiin yhdistysrekisteriin 12.8.2011. Sen tarkoituksena on toteuttaa ja edistää hengellistä teatteritoimintaa paikkakunnalla ja lähiympäristössä.

Hallitus valitsi hankkeen projektipäälliköksi yhdistyksen rahastonhoitaja Kerttu Weissenfeltin. Projektipäällikön tehtäviin kuului vastata ja ohjata hankkeen käytännön toteutuksesta hankesuunnitelman pohjalta. Myös yhteistyöverkoston toimivuudesta huolehtiminen ja uusien kontaktien hankkiminen kuului tehtäviin. Lisäksi projektipäällikkö toimi projektiryhmässä esittelijänä ja huolehti päätösten toimeenpanosta ja esityslistasta. Yhdistys palkkasi työvoimapolitiisin perusteella keväällä viideksi kuukaudeksi projektityöntekijän, jonka toimenkuvana olivat toimistotyöt. Hallitus kokoontui puheenjohtajan johdolla kevätkaudella 12 kertaa.

Hallitus kutsui via dolorosa –näytelmän käsikirjoittajaksi ja samalla myös ohjaajaksi liminkalaisen draamaohjaaja Helena Tornbergin. Hänen esityksestään via dolorosa perustui Limingassa pääasiassa Johanneksen evankeliumiin, joskin muistakin evankeliumeista osia otettiin mukaan. Draamaohjaaja Tornberg osallistui usein asiantuntijana hallituksen kokouksiin kuin myös kirkkoherra Ilkka Tornberg, joka oli järjestelemässä yhteistyötä koulujen kanssa ja hän oli lisäksi projektiryhmän jäsen.

Hankkeelle asetettiin myös viisihenkinen projektiryhmä, jonka tehtävänä on valvoa ja seurata hankkeen toteuttamista ja asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä laatia hankkeen toteuttamiseen liittyvät raportit. Projektiryhmä kokoontui keväällä 2012 kolme kertaa. Siinä oli yhdistyksen edustajien lisäksi myös Limingan kunnan ja seurakunnan edustajat. Ryhmän toiminnasta on lisää kohdassa Raportointi ja seuranta. Neljännen kerran projektiryhmä kokoontuu elokuun lopulla tai syyskuun alkupuolella keskustelemaan via dolorosa –draaman esitysten tulevaisuudesta.

g. kustannukset ja rahoitus

Hankkeelle joulukuussa 2011 tehdyn kustannusarvion mukaisesti hyväksyttävien kustannusten yhteissumma oli 79 670 euroa. Tähän sisältyi vastikkeetta hankkeen hyväksi tehtävää työtä 14 370 euroa. Varsinaisia kustannuksia kululajien mukaan laskettiin tulevan 75 300 euroa. Kun hankkeen toteutuksesta syntyneet kustannukset ryhmitettiin neljään kululuokkaan, jotka ovat: palkat, ostopalvelut, matkakustannukset ja muut kustannukset, kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Kululaji	Budjetoitu	Toteutunut	Erotus
Palkat	12 100,00	13 089,24	-989,24 €
Ostopalvelut	29 500,00	29 339,84	+160,16 €
Matkakulut	2 000,00	2 198,81	- 198,81 €
<u>Muut kustannukset</u>	<u>31 700,00</u>	<u>30 672,11</u>	<u>+1 027,89 €</u>
Yhteensä	75 300,00	75 300,00	0,00 €

Kaiken kaikkiaan joulukuussa budjetoidut kokonaiskustannukset toteutuivat suunnitelman mukaisesti (liite 38). Kululajeittain tarkasteltuna Ostopalvelut ja Muut kustannukset jäivät positiiviselle puolelle ja Kotimaan matkakulut ja palkat jonkin verran miinukselle. Matkakulujen ylitys johtui siitä, ettei etukäteen osattu arvioida, kuinka paljon lähinnä Ouluun piti mennä hoitamaan esitykseen liittyviä hankintoja. Palkat –kululajien lähes tuhannen euron ylitys johtui projektipäällikölle maksetusta budjetoimattomasta kesäkuun palkasta. Ylitykset katetaan ELY:ltä saadun luvan perusteella Ostopalvelut ja Muut kustannukset -kululajien käyttämättä jääneillä euroilla (liite 39). Eri kululajien tarkka ryhmittely ja kustannusten jakautuminen ovat liitteinä 40-43. Lapsille ja lapsiryhmille maksetuista palkkioista ja stipendeistä on pöytäkirjan ote liitteenä 44.

Hankkeen rahoitus tuli osin EU:lta, osin kansallisista lähteistä eli Suomen valtiolta ja yksityisistä lähteistä. Unionilta tuleva rahoitus on peräisin Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahoitusta ja tuen myöntäjä oli Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Yksityisen rahoituksen osuus muodostui Hengellinen teatteriyhdistys Via Dolorosa –Liminka ry:n sijoittamasta 4 790,63 eurosta ja via dolorosa –draamaan talkootöinä tehdystä vastikkeettomasta työstä, jonka arvoksi laskettiin 14 370 euroa.

Rahoituksen muodostuminen:

:	
EU+valtio	60 509,37
EU-osuus	27 229,21
<u>Valtion osuus</u>	<u>33 280,16</u>
Julkinen rahoitus yhteensä	60 509,37
Yksityinen rahallinen osuus	4 790,63
<u>Yksityisen rahoituksen osuus</u>	<u>14 370,00</u>
Yksityinen rahoitus yhteensä	19 160,63
<u>Hyväksytty rahoitus yhteensä</u>	<u>79 670,00</u>
<u>Hankkeen tulot</u>	<u>10 000,00</u>
Kokonaisrahoitus	89 670,00

Hankkeen tulot 10 000 euroa muodostuivat pääsylipputulosta. Vapaamuotoisessa hanketukihakemuksessa tulot suunniteltiin saatavan viidestä esityksestä siten, pääsylipun keskihinta olisi 5 euroa ja maksaneiden katsojien määrä jokaisessa esityksessä 400 henkilöä. Hakemuksessa suunniteltiin ilmaisia koululaisesityksiä, mutta ei niiden määriä. Hanketukihakemuksen mukaisesti ”tavallisia” 5 euron esityksiä oli viisi ja lisäksi yksi koululaisesitys, johon osallistuville pääsylipun hinta oli 2,50 euroa, jonka seurakunta maksoi. Yläkoululaisten lisäksi päivällä toteutettuun koululaisesitykseen osallistui seurakuntakerholaisia, Kuorimatien toimintakeskuksen ja Rytipajan työntekijöitä sekä Palvelutalo Niittypirtin asukkaita. Heitä oli yhteensä 512 henkilöä. Puolittaisen pääsymaksun perimiseen päädyttiin siksi, että hyvästä yleisömenestyksestä huolimatta pääsylipputulot olisivat jääneet alle budjetoidun, sillä jokaiselle esiintyjälle ja draamaan vapaaehtoisena töitä tehneelle annettiin kaksi vapaalippua. Näin toimitaan teatterimaailmassa kaikkialla eikä hankkeessa haluttu poiketa yleisesti toteutetusta tavasta. Kunta puolestaan maksoi näytöksiin osallistuneiden opettajien pääsyliput. Informatiivisen ja tyylikkään pääsylipun (Liite 45) suunnitteli merikapteeni Matti Kamula Limingasta.

Ammattioppilaitos Luovin Limingan yksikön opiskelijoita ja henkilökuntaa osallistui koululaisesitykseen ja muihin esityksiin yhteensä 64 henkilöä. Huhtikuun 4. päivänä pidettiin ns. kutsuvierasnäytäntö, johon erityisellä kutsulla toivotettiin 28 via dolorosa –draaman ja Limingan kunnan

kannalta keskeisiä henkilöä seuralaisineen tervetulleeksi. Kutsuvieraille tarjottiin mahdollisuus osallistua ilmaiseksi muihinkin kuin kutsuvierasesitykseen. Kutsuvierasesityskutsua noudatti 17 henkilöä (Liite 46). Heidän joukossaan oli via dolorosa –draaman suojelijaksi lupautunut Oulun piispa Samuel Salmi puolisoineen. Limingan kunta kustansi kutsuvieraiden tarjoilun ja seurakunta maksoi pääsyliput.

Tulot eriteltyinä:

Pankkitilille osallistujilta tuloutetut	8 155,00 euroa
Koululaisnäytös (seurakunta)	1 280,00
Luovin Limingan yksikkö	320,00
Limingan kunta (koulujen opettajat)	160,00
<u>Kutsuvieraat (seurakunta)</u>	<u>85,00</u>
Yhteensä	10 000,00 euroa

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta 27.1.2011 saaman hanketukipäätöksen numero 22604 mukaan Hengellinen teatteriyhdistys Via Dolorosa –Liminka ry:lle myönnettiin hanketukea Kristilliset perinteet yhteisön elinvoimaksi ja kulttuurimatkailun sisällöksi –hankkeelle 60 509,37 euroa. Tästä summasta yhdistykselle maksettiin 5.3.2012 ennakkoa 12 100 euroa (Liite 47). Yhdistys itse sijoitti helmikuun 2. päivänä hankkeeseen 4 790 euroa. Kun vaellusdraaman esittämiseen tarvittiin erilaista välineistöä ja tarvikkeita sekä maksettiin palkkakuluja, yhdistys anoi Limingan kunnalta ns. välirahaa 5. päivänä maaliskuuta 10 000 ja 3. päivänä huhtikuuta 40 000 euroa. Lainat myönnettiin Limingan kunnan talousjohtajan päätöksillä, mitkä perustuivat kunnanhallituksen 3.5..2010 tekemään päätökseen, jonka mukaan kunta voi toimia määrätyissä tilanteissa väliaikaisrahoittajana. Tämä yhteensä 50 000 euroa lainattiin korottomana siihen saakka (liite 48 ja 49), kunnes yhdistys saa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta hanketukimaksatuksen.

h. raportointi ja seuranta (kokoukset, ohjausryhmätyöskentely)

Hankkeen edistymistä ja toteutusta seurattiin siten, että yhdistyksen hallitus kokoontui tammikuussa ja helmikuussa kahden viikon välein. Kokouksien tiheys muuttui helmikuun lopussa, kun hallitus alkoi kokoontua maaliskuussa viikon välein. Niissä useimmiten olivat läsnä hallituksen virallisten jäsenten lisäksi kutsuttuina asiantuntijoina ohjaaja Helena Tornberg ja kirkkoherra Ilkka Tornberg. Kokouksissa käytiin läpi hankkeeseen sen hetkiseen tilanteeseen liittyvät asiat. Näitä olivat: esiintyjät, hankkeen taloudellinen tilanne ja budjetin toteutuminen projektipäällikön laatiman kirjallisen selvityksen pohjalta. Kokouksista pidettiin pöytäkirjaa, ja ne ovat yhdistyksen sihteeri Pirkko Moisanderin hallussa.

Hankkeelle asetettiin projektiryhmä, joka valvoo ja seuraa hankkeen toteuttamista ja asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä laatii hankkeen toteuttamiseen liittyvät raportit. Ryhmän muodostivat kunnan ja seurakunnan edustajat, yksi Via Dolorosa –Liminka ry:n hallituksen jäsenistä ja projektipäällikkö. Myöhemmin päätettiin täydentää ryhmää toisella hallituksen jäsenellä. Tarvittaessa olisi voitu kokoukseen kutsua joku asiantuntija kuultavaksi. Näin ei kuitenkaan tehty. Ryhmään valittiin seuraavat henkilöt: Limingan kunnan edustajana oli yrityspalvelukoordinaattori Miia Marjanen, seurakunnan edustajana kirkkoherra Ilkka Tornberg ja hallituksen edustajina varapuheenjohtaja Erkki Haverinen ja sihteeri Pirkko Moisander sekä projektipäällikkö Kerttu Weissenfelt.

Projektiryhmä kokoontui kunnantalossa kaksi ensimmäistä kertaa ja kolmannen kerran seurakuntatalossa.

1. kokous pidettiin 9. päivänä helmikuuta 2012 kello 9.00 – 11.00 (Liite 50)
2. kokous pidettiin 25. päivänä huhtikuuta 2012 kello 8.00 - 9.00 (Liite 51)
3. kokous pidettiin 14. päivänä kesäkuuta 2012 kello 8.00 – 9.30 (Liite 52)

Projektipäällikkö laati kokoukseen asialistan, jossa keskeisenä oli selvitys hankkeen sen hetkisestä tilanteesta. Asiat käytiin yhdessä keskustellen, kysellen ja kommentoiden läpi. Projektipäällikkö teki kokouksista muistion. Asialistat ja muistiot ovat loppuraportin liitteinä 50-52. Viimeisessä eli 14.6. pidetyssä kokouksessa projektipäällikkö esitteli laatimansa alustavan loppuraportin. Tämä kyseinen loppuraportti jaetaan elo-syyskuun kokouksessa projektiryhmäläisille. Projektiryhmä antoi samaisessa kokouksessa projektipäällikölle valtuudet tehdä hankkeen lopetukseen päättyvät työt ilman projektiryhmän uutta kokousta. Sen sijaan hankkeesta syntyneitä tulevaisuuden tapahtumia käsitellään ryhmän elokuun lopulla tai syyskuun alkupuolella pidettävässä kokouksessa. Kokouksen ajankohta sovitaan myöhemmin.

Virallisten kokousten lisäksi pidettiin helmikuun puolesta välistä maaliskuun loppuun perjantai-aamuisin kello 10 ”aamupalaveri” otsikolla ”Missä mennään?”. Paikalla olivat useimmiten esityksen käsikirjoittaja/ohjaaja Helena Tornberg, yhdistyksen puheenjohtaja, sihteeri, rahastonhoitaja/projektipäällikkö ja projektityöntekijä sekä Ritva-Liisa Pihlaja ja kirkkoherra Ilkka Tornberg. Yleisesti ottaen kokoontumisissa käytiin läpi käsikirjoituksen vaiheet ja roolihenkilöt, esityspaikalle hankittavat välineet, tarvikkeet ja puvuston riittävyys. Käytiin läpi markkinointiin ja tiedottamiseen liittyviä asioita, joista projektipäällikkö ja -työntekijä huolehtivat, ja monia muita käytännön asioita.

j. toteutusolelutukset ja riskit

Via dolorosa –draaman toteuttaminen vanhalla kristilliset perinteet omaavalla alueella tuntui toteuttamiskelpoiselta ajatukselta. Myös kirkkoherran ja kunnanjohtajan positiivinen suhtautuminen draaman toteuttamiseen Limingassa antoivat tukea tälle olettamukselle. Oletuksena oli sekin, että kummatkin tahot lähtisivät konkreettisesti toteuttamaan sen. Odotuksia oli etenkin seurakunnan työntekijöitä kohtaan. Oletus oli, että ainakin seurakunnan työntekijät innostuvat draamasta. Toisin kuitenkin kävi, sillä osa seurakunnan palkkalistoilla olevista vastusti ja suorastaan kavahti ajatusta, että he olisivat mukana kristikunnan keskeisintä sanomaa välittävässä draamassa. Kun draamaa organisoivan yhdistyksen nimenä oli Hengellinen teatteriyhdistys Via Dolorosa –Liminka ry eli nimessä oli sana teatteri, oli oletettavissa, että vastustusta tulee. Toisaalta oli myös riski ottaa ohjelmistoon hengellinen näytelmä nykyisessä maallistuneessa maailmassa. Jouduttiinkin kysymään, kuinka harvoja esitys kiinnostaa, saadaanko katsojia ja saadaanko tuloja. Odotukset kunnan työntekijöiden esiintymiseen draamassa eivät olleet niin suuret kuin seurakunnan työntekijöiden. Varovaisen alkutunnustelun jälkeen joitakin kunnan palkkalistalla olevia henkilöitä tulikin mukaan esiintyjiksi.

Via dolorosa –draaman toteuttamisen lähtöoletuksena oli se, että se vastaa tämän ajan ihmisten tarpeeseen. Taloudellisen laman myötä monelle ovat tulleet tutuiksi sekä rahalliset että henkiset huolet ja murheet. Tavallista on, että eletään yksin ahdistusten ja kärsimysten keskellä. Juuri tähän masennuksen, epätoivon ja yksinäisyyden maailmaan kaivataan armollisuutta ja toivoa, joita via dolorosa –draama tarjosi. Se sisältää ristinuskon ytimen eli rakkauden sanoman. Sanomansa julistamisessa kirkkoa on usein moitittu vanhanaikaiseksi. Nyt oli syytä olettaa, että yksi 2000-luvun hallitsevista trendeistä, elämyksellisyys olisi moderni menetelmä ja jopa vetonaula sanoman eteenpäin viemisessä. Toisaalta uudenlaiseen esitystyyliin liittyy riskinsä ja heräsi kysymys, innostutaanko maaseudul-

la yhdessä kokemisesta ja vetoaako uusi tyyli tämän alueen ihmisiin. Hyvästä mainostuksesta huolimatta oletuksena oli se, että ”puskaradio” on hyvä tai ehkä paras viestintäväline ainakin lähialueella. Jos viesti esityksestä on negatiivinen, katsojia ei tule tai jos se on positiivinen, katsojia tulee. Kun Liminka on tunnettu taiteesta ja musiikista, oli oletettavaa, että esiintyjiä niiltä aloilta saadaan helposti. Näin osittain kävikin. Yksittäisiä niin nuoria kuin varttuneita esiintyjiä oli suhteellisen helppo saada. Esitysten läheistyessä joitakin Limingan seurakunnankin työntekijöitä kirkkoherran lisäksi ilmoitautui mukaan. Myös Limingan yhtenäiskoulun osallistuminen oli yllättävän laimeaa. Oletuksena ja neuvottelujenkin perusteella oli odotettavissa, että sieltä saadaan useita esiintyjiä tai ryhmiä mukaan. Lopulta sieltä tuli yksi draamaluokka ja yksi majanrakentajaluokka mukaan. Limingan Taidekoululta saatiin runsaasti kärsimys-, ilo- ja toivo –aiheisia tauluja ja veistoksia, joista osa oli opettajien ja osa opiskelijoiden tekemiä. Töiden saantia ei jätetty oletusten varaan, vaan se edellytti hyvää etukäteissuunnittelua oppilaitoksen edustajien kanssa. Hyvästä suunnittelusta ja neuvottelutaidosta vastasivat Via Dolorosa –yhdistyksen sihteeri ja projektityöntekijä. He itsekin antoivat oman taiteellisen panoksensa laittamalla töitään esille muodostamalleen Taidepolulle. Myös draaman ohjaajan töitä oli Taidepolulla. Se avattiin maaliskuun puolella välissä ja se oli nähtävillä kuukauden ajan. Mainoksin ja esittein sille ohjattiin kävijöitä. Esimerkiksi kaikki kutsuvieraat ohjattiin tutustumaan siihen.

Suuri riski oli se, ettei saada yleisöä eikä välttämättä esiintyjäkään nimenomaan pääsiäisviikolla, sillä pääsiäisen vietto on muuttunut viime vuosin entistä enemmän hiihto- ja ulkoilulomaksi. Monet suomalaiset varaavat lomakohteensa jo seuraavalle vuodelle. Pääsiäisellä ei ole sellaista keskeistä perheiden yhteistä juhlanviettoperinnettä luterilaisten keskuudessa kuin katolisilla. Sääolosuhteet ovat myös suuri riski huhtikuun alussa oleville ulkoilmaesityksille. Näitä ovat kova pakkas ja sade sekä Limingassa tuuli. Pääsiäisviikolla oli tasaisesti 10 astetta pakkasta. Ne 300, joille huovat riittivät, olivat yleensä tyytyväisiä, mutta ilman huopaa jääneet valittivat kylmyyttä. Vesi- eikä lumisadetta kyseisellä esitysjajalla ollut. Sääolosuhteista johtuen riski oli myös se, että pääroolin esittäjä sairastuu. Hänelle ei suunnitelmista poiketen ollut vararoolin esittäjää. Myös muiden esiintyjien sairastuminen tai puheroolin esittäjille äänenmenetys olisi aiheuttanut hankaluuksia ja uudelleen järjestelyjä esitykseen. Näin ei kenellekään tapahtunut.

Äänentoistolaitteiston pettäminen olisi ollut koko esitykselle katastrofi. Näin ei onneksi käynyt, vaan ääni kuului jokaisessa esityksessä todella hyvin. Taloudellisesti äänentoistoon satsattiin, mutta se kannatti. Äänentoistolaitteiston toimivuudesta vastasi oulunsalolainen Livepaletti Oy. Äänentoiston ohella valaistus oli tärkeä tapahtuman seuraamiselle. Valaistukseen hankittiin halpoja lamppuja, joiden teho ei varsinkaan viimeiseen - lähes keskiyöllä tapahtuneeseen - esitykseen ollut riittävä. Joissakin palautteissa todettiin, ettei katsomosta voinut nähdä, mitä näyttämöllä tapahtui. Riski oli myös se, säilyisivätkö lavastetarvikkeet ja verhot paikoillaan ja ehjinä, kun näyttämöpaikkana oli koulun sisäpiha. Koululaisten osalta välineistö säilyi ehjänä, mutta riskinsä oli siinä, kun suuri osa tavaroista oli kuljetettava joka ilta esityksen jälkeen koulun alakerrassa olevaan varastoon ja sieltä takaisin seuraavaan esitykseen. Siirtokuljetuksissa lyhtyjä ja lamppuja rikkoutui jonkin verran.

Harjoitusten pito iltaisin lähes aina kello 18 lähtien oli riski, kuinka aika sopisi lähes 100 esiintyjälle ja miten he jaksaisivat harjoitusten usein raskaatkin toistamiset ja kokeilut. Siksi heidän fyysisestä hyvinvoinnistaan huolehdittiin siten, että ennen jokaista harjoitusta tarjolla oli kevyt iltapala. Näin oli myös ennen varsinaisia esityksiä. Osa esiintyjistä tuli Oulusta, Tynärvältä, Kempeleestä ja eri puolilta Liminkaa. Näin varmistimme kaikkinaista hyvinvointia, yhteisen kokoontumisen ja kuulumisten vaihdon ennen esitystä. Tutustuminen omaan ryhmään ja muihin esiintyjiin koettiin hyvin tärkeäksi esityksiin kiinnittymiselle ja koko esiintyvään joukkoon ja tunnelmaan sopeutumiselle. Kun osa harjoituksista ja esitykset olivat ulkona, tarjolla oli kuumaa juotavaa, että olo

pysyisi lämpimänä. Henkisestä vireydestä huolehti ohjaaja, joka nostatti esiintyjien itsetuntoa ja mielialaa erilaisilla ja monenmoisilla harjoituksilla. Hän lähetti myös jokaiselle sähköpostitse palautetta.

Riski oli sekin, millaisen vastaanoton alkaneet harjoitukset ja ihmisten mukaan tulo via dolorosa –draamaan saisi. Nousi kysymyksiä, saako tiettyyn ryhmään kuuluva osallistua ja minkälaisia rooleja on vapaana. Kysymyksiä tuli, lähtisikö joku esiintyjäksi ilmoittautunut pois ryhmänsä painostuksesta. Näin ei tiettävästi käynyt. Sama koski myös katsojia, oliko heillä lupa osallistua teatteriesitykseen. Via dolorosa –vaellusdraamaan osallistumiselle oman riskinsä toi se, että useissa lähiseurakunnissa oli pääsiäisviikossa runsaasti ja monenlaisia tapahtumia. Niitä oli todella aikaisempia vuosia enemmän. Oli todettavissa todellista kilpailua tapahtumiin osallistujista.

4.3 Yhteistyökumppanit

Limingan kunta ja seurakunta olivat hankkeen toteuttajan tärkeimmät liminkalaiset yhteistyökumppanit. Kunta antoi näytelmän harjoitustilat ja näytelmän esitystilat ilmaiseksi via dolorosa –vaellusdraaman esityksiin ja huolehti saniteettitilojen järjestelyn ja siivouksen. Kunta antoi myös työhuoneen projektityöntekijän käyttöön ja lahjoitti ristiinnaulitsemiseen tarvittavat puumateriaalit. Limingan kunnan Nuorten työpaja Rytipaja oli hankkeen onnistumiselle ensiarvoisen tärkeä. Sen työntekijät hankkivat materiaalin ja tekivät katsomon penkit, kun ei kunnalla eikä millään yhdistyksellä ollut siirrettäviä katsomoja riittävästi odotetuille katsojamäärille. Rytipajan ompelijat korjasivat ja ompelivat uusia asuja opetuslapsille, hienostonaisille, palvelijoille ja sotilaille. Ilman heidän panostaan ei puvuston hoito ja huolto olisi onnistunut niin nopeasti ja edullisesti kuin se kävi. Kunta kustansi kutsuvieraille osoitetut kutsut ja tarjosi kutsuvieraille kahvit pullan kera. Seurakunta puolestaan maksoi kutsuvieraiden sekä koululaisesitykseen osallistuneiden sekä Kuormatien toimintakeskuksen työntekijöiden ja palvelukoti Niittypirtin asukkaiden pääsyliput. Kirkkoherranvirastossa myytiin pääsylippuja kuin myös kirjastossa. Kunnalla oli edustajansa Hengellinen teatteriyhdistys Via Dolorosa –Liminka ry:n hallituksessa, ja kirkkoherra osallistui asiantuntijana usein myös hallituksen kokouksiin. Näin tiedonsaanti ja –kulku oli helppoa ja ajantasaista tärkeiden yhteistyökumppaneiden kesken.

Lippujen myynnissä ja mainostamisessa tehtiin yhteistyötä Osuuskauppa Arinan kanssa, joka tarjosi mahdollisuuden ennakkomyyntiin ja tapahtuman mainostamiseen asiakasomistaja –lehdessä. Muita yhteistyökumppaneita pääsylipunmyynnissä olivat myös Limingan R-kioski ja T:mi Vassuska, joka myi lippuja Oulun kauppahallissa. LC Liminka - Liminganlahti ja LC Liminka – Lakeus hoitivat liikenteen ohjauksen iltanäytösten aikana. SPR:n Lakeuden tai Kempeleen yksikkö hoiti ensiapuväivystyksen ja Limingan Nuorisoseuralta palkatut kaksi turvamiestä pitivät huolta näytäntöjen turvallisuudesta. Yhteistyötä tehtiin lisäksi Limingan Yrittäjien kanssa ja heitä oli lipunmyyjinä niin kuin Tupoksen yhtenäiskoulun opettajiakin. Yrittäjä Maire Laukkanen ja Keramiikkapaja Tiina-Mari halusivat tehdä oman panoksensa via dolorosa –draamaan kirkon koristelussa. Liminganlahden koulun kanssa tehtiin monenlaista yhteistyötä. Näistä mainittakoon lehtori Merja Pietilän ohjauksessa ollut ”draamaluokka”, joka esiintyi näytelmässä, ja Eero Lumpeen luokka, joka teki nykyaikaisen lehtimajan useista luonnon materiaaleista.

Musiikin osalta yhteistyötä tehtiin monen yhteisön ja yksityisten esiintyjien kanssa. Yhteislaulujen onnistumisen kannalta keskeistä oli se, että viiden miehen muodostama Korsu-kuoro ilmoittautui esilaulajaksi yleisön kanssa yhdessä laulettaviin virsiin. Kempeleläinen kamarikuoro Aiolos esiintyi kirkossa. Yksityisistä henkilöistä mainittakoon vai doloroso –draamaan musiikkia säveltänyt Aarni

Alatalo ja heprealaista musiikkia laulanut ja sekä itseään että yhteislauluja säestänyt Antti Käräsämä. Via dolorosa –tunnelman täydensi laulaja Virva Jakkulan laulama via dolorosa –laulu, jota viimeisessä esityksessä säesti Osmo Rantapelkonen. Kaunisäänisten nuorten ja hyvien esiintyjien, Atte Lesosen ja Iida-Maria Juntusen laulut saivat monet herkistymään.

Limingan taidekoulun kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä. Pirkko Moisanderin ideasta saatiin sieltä hänen ja Carina Eklundin suunnittelema Taidepolulle kärsimys-, ilo- ja onnialheisia taideteoksia. Myös Ars Liminka -yhdistys oli mukana rakentamassa taidepolkua ja osallistui siitä aiheutuneisiin kustannuksiin. Taidepolkua varten lähes kaikki keskustassa olevat yritykset antoivat näyteikkunansa ja sisätilansa teoksien esittämiseen. Limingan Apteekki oli yksi näistä, ja se kustansi kolme Via dolorosa –esityksen mainosta Rantalakeus-lehteen. Samoin Limingan Osuuspankissa oli näytteillä monia teoksia, ja se maksoi yhden Kaleva –sanomalehdessä olleen esityksen mainoksen. Yksi Taidekoulun opettaja (liite 31) oli rakentamassa isokokoista puista kärsimyskruunuteosta, joka sijoitettiin Limingan keskusta. Limingan maatalousnaisia ja Liminganlahden yhtenäiskoulun opettajia oli järjestämässä ennen esitystä tarjottua iltapalaa. Ruokailu- ja majoitusmahdollisuuksista käytiin neuvotteluja Helmen pirtin, Hannuksen Piilopirtin, Vihiluodon Kalaravintola ja keittiön sekä Liminganlahden luontokeskuksen, Ravintola Hannu Krankan, Pizzeria Artan ja Kahvila-konditoria Kakun Ajan kanssa. Viimeksi mainittu järjesti esitysten alkuun kahvi- ja leivonnaistarjoilun.

4.4 Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Kristilliset perinteet yhteisön elinvoimaksi ja kulttuurimatkojen sisällöksi –hankkeen myötä parantuneista palveluista hyötyneiden määrälliseksi tavoitteeksi asetettiin vuoden 2012 kevätkaudelle 2 000 henkilöä. Parantuneiksi kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiksi määritettiin hankkeen avulla ja varoilla toteuttama via dolorosa –vaellusdraama, joka yhteisöllisenä ja monia taiteen lajeja sisältävänä esityksenä paikkasi sitä vajetta, jota on etenkin talvella ollut kaupunki- ja maaseutualueiden välillä. Välittömiksi tuloksiksi voidaan lukea kuusi kahden tunnin mittaista via dolorosa –vaellusdraaman esitystä. Esitysten arvoa lisäsi se, että esiintyjinä oli yli sata eri-ikäistä ja erilaisella esiintymiskokemuksella varustettua henkilöä. Lukumääräisesti via dolorosa –draaman esityksissä mukana oli yli 2 500 maaseudun asukasta. Näistä satakunta itse esiintyi ja lisäksi 44 toimi joissakin näytelmän avustus- tai järjestelytehtävissä. Esityksissä mukana olleiden lisäksi voitiin todeta, että lähes jokaisessa liminkalaisessa kodissa käytiin keskustelua via dolorosa –draamasta. Se oli puhuttanut ja koskettanut ihmisiä. Tapahtuman saama huomio yllätti monet. Lehtihaastatteluja oli 13 ja radioesiintymisiä viisi. Paikallislehdessä oli yhdeksän viikon ajan kolumneja harjoitusten edistymisestä. Sen lisäksi tapahtumaa mainostettiin televisiossa 30 kertaa ja YLE:n uutistoimittaja kävi paikan päällä kuvaamassa. Kun tapahtumasta oli melkein ”pakko” lukea paikallisesta Rantalakeudesta, usein myös Kalevasta, Rauhan Tervehdyksestä ja Maaseudun tulevaisuuden pääsiäisnumerosta, ei via dolorosa –draama voinut jäädä moneltakaan huomiotta. Projektiryhmän arvio olikin, että parantuneista kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluista vuoden alusta kesäkuun 2012 loppuun oli hyötynyt ainakin 10 000 maaseudulla asuvaa henkilöä.

Hankkeen piiriin kuuluvien palvelujen lukumääräksi arvioitiin hankesuunnitelmassa seitsemän. Näistä viisi olisi säilytettyjä ja kaksi uusia palveluja. Säilytetyiksi palveluiksi määritettiin neljä Limingassa ja yksi naapurikunnassa olevaa majoitus- ja ravitsemuspalvelua. Palveluja tarjoaisivat ja tarjosivat pääsiäisviikolla liminkalaiset Helmen Pirtti, Vihiluodon Kalaravintola ja Keittiö, Kasi-Tupa ja Hannu Krankan ravintola sekä tyrnäväläinen Hannuksen Piilopirtti. Palvelujen tarjoajien kanssa käytiin neuvotteluja mahdollisuuksista tarjota perinteisiä pääsiäisajan ruokia tai tehdä oma pääsiäisruokalista sekä majoituspaketti vaellusdraamaan osallistujille. Idea jäi neuvonpidosta huolimatta

vieraaksi yrittäjille. Ilmeistä on, että olisi tarvittu enemmän yrittäjien omaa panosta ja mainostamista, jotta he olisivat saaneet pääsiäisajan asiakkaita aikaisempia vuosia enemmän. Kuitenkin kaikki viisi mainittua ravitsemuspalvelujen tarjoajaa saivat via dolorosa –esitysten kautta mainosta ja tunnettavuutta, sillä ne mainittiin yhteystietoineen yhdistyksen internet –sivulla ja postitse lähetetyissä mainoskirjeissä.

Hankkeen tavoitteena ja tuloksena oli kahden uuden kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelun syntyminen. Näistä toinen oli palvelu, jossa yhdistyvät elämysteatteriin osallistuminen ja matkailu. Elämyksellisyys on yksi 2000-luvun keskeisistä teemoista, ja via dolorosa -vaellusdraamasta saatujen palautteiden perusteella se oli hyvä väline myös kristillisen sanoman viestittämiseen. Draamaan osallistujien määrä yllätti sekä järjestäjät että esiintyjät ja myös sen saama julkisuus ja näkyminen mediassa. Vähäisesti yhteisölliseen ja tunnekyöhään nykyaikaan soveltui hyvin se, että sai yhdessä muiden ”vaeltajien” kanssa kokea niin ilon kuin surunkin tunteita. Näytelmä alkoikin huolettomasta ilonpidosta musiikin ja tanssin myötä, mutta muuttui pian syytöksiä ja tuomiota sisältäväksi ja saattoi saada esiin surun ja syyllisyyden tunteita. Draama ei kuitenkaan päättynyt tähän, vaan se loppui sovituksen ja toivon tunnelmaan. Useat draamaa katsomaan tulleet olivat yhdistäneet tähän pääsiäisajan tapahtumaan osallistumisen ja matkailun, sillä liminkalaisten ohella katsomossa oli paljon ulkopaikkakuntalaisia. Nyt ei lähdettykään teatteriin kaupunkiin vaan matkattiin maaseudulle Yleisöä tuli lähikaupunkien Raahen ja Oulun lisäksi Pudasjärveltä, Kemistä, Kokkolasta ja aina Tampereelta asti. Myös Suomussalmelta matkattiin Liminkaan.

Toisena uutena palveluna syntyi vapaa-ajan palvelujen verkostoa, jossa eri kulttuurialat toimivat yhteisen laajan produktion aikaansaamiseksi. Limingan esityksissä yhdessä toimivia kulttuurialoja olivat musiikki, näytteleminen ja taide. Musiikki oli esillä monella eri tavalla. Via dolorosa –draamaa varten sävellettiin musiikkia, laulettiin yksin, kuorossa ja yhdessä sekä soitettiin kitaraa, pianoa ja urkuja. Suurin osa musiikista esitettiin ”livenä”, mutta myös äänitteitä käytettiin. Näyttelijöitä oli sekä niitä, joilla oli puherooli ja niitä, joilla ei sitä ollut. Tämä mahdollistaa uusissakin esityksissä enemmän keholla tai liikkeellä kuin puheella ilmaisevien henkilöiden osallistumisen esityksiin. Ennen esityksiä rakennetulla Taidepolulla johdateltiin yleisöä tauluin, veistoksien ja tinatöin via dolorosa –sanoman äärelle. Myös maassa kumollaan oleva risti Limingan keskustan liikenneympyrässä ja puusta tehty kärsimyskruunu liikuntahallin edessä kertoivat toisaalta karua ja toisaalta ilmeikästä kieltä siitä, miten eri taidelajit voivat omalla tavallaan ja yhdessä saada aikaan onnistuneen ja jopa pyhän tunnelman.

Kun hanketta aloitettaessa tavoitteena oli tuottaa kaksi uutta kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelua, voitiin hanketta lopetettaessa todeta ”näin me sen teimme” –konseptin tuloksena syntyneen vielä lisäksi kolme uutta kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelua. Yksi näistä oli sellainen, että järjestetään mahdollisuus kuulla uutta paikkakunnan ”oman” muusikon säveltämää musiikkia. Se voi olla osa tiettyyn esitykseen tilattua musiikkia ja siten täydentää tapahtuman tai esityksen musiikillista osuutta, tai se saattaa täyttää koko esityksen musiikillisen osuuden. Siten historiallinen ja monille tuttu esitys saa tuoreutta ja yllätyksellisyyttä. Näin sävelletystä musiikista voidaan esityksen jälkeenkin nauttia joko omana erillisenä esitystapahtumana tai yhdessä muiden omien sävellysten tai esityksen muun musiikin kanssa. Via dolorosa –vaellusdraamaan sävelletty musiikki oli osa draaman muutoin tutusta musiikista. Se oli tunnelmaltaan ja soinnuiltaan kaunista ja näytelmän sanomaan sopivaa.

Toinen hankkeen myötä syntynyt uusi palvelu on se, että yhteisöllisesti toteutettuun tapahtumaan kytketään tapahtuman henkeen liittyviä taideteoksia. Taiteentekijöiden työt jalkaannutetaan paikkakuntalaisten keskuuteen siten, että ne sijoitetaan yleisille paikoille nähtäviksi. Tällaisen ”taidepo-

lun” toteuttamiseen tarvitaan suunnittelua ja yhteistyötä kaikkien osapuolten kesken, mutta parhaimmillaan moni taiteentekijä saa töitään esille ja monilla niistä tietämättömillä on mahdollisuus tutustua niihin. Tämä tarjoaa yleisölle mahdollisuuden hankkia taideteoksen itselleen muistoksi paikkakunnalla järjestetystä tapahtumasta. Työt voivat olla esillä ennen tapahtumaa, tapahtuman aikana ja rajatun ajan sen jälkeen. Näin tekijät saavat tunnettavuutta omille tuotteilleen ja mahdollisuuden pitää taidenäyttely maaseudulla kaupunkilaisten tapaan tai yhdessä kaupunkilaisten kanssa.

Kolmas hankkeen tuloksena syntynyt uusi kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelu on valokuvin tapahtuman esittäjistä rakennettu henkilögalleria. Ammattitaidolla valokuvatut ja esille laitettut roolihenkilöt on ikuistettu ja varustettu roolihahmonsa ilmeellä ja asulla. Henkilögalleria voidaan tuoda julkisuuteen jonkin taidenäyttelyn osana tai se voi olla oma itsenäinen näyttely. Siellä katsojat voivat muistella esitystä tai saada kuvan, millaisia rooleja esityksessä on ollut. Myös yksittäiset esiintyjät voivat hankkia roolivalokuvan itselleen ja muistella esitystä ja esitellä vierailleen näyttelijäkokemustaan. Via dolorosa –roolikuvat ovat olleet esillä jo kahdessa näyttelyssä ja ovat saaneet hyvän vastaanoton.

Kaiken kaikkiaan via dolorosa –vaellusdraamalla on ollut monenlaisia vaikutuksia. Useille draamassa esiintymisen lisäksi esiintymisiä ja taitojen tunnettavuutta. Näitä ovat esimerkiksi Aarni Alatalo, Antti Kärämä ja Korsu-kuoro. Atte Lesonen esiintyi Tupoksen koulun kevätjuhlassa historiallisen näytelmän pääroolissa. Monille tulivat tunnetuiksi Carina Eklundin tinatyöt ja Pirkko Moisanderin valokuvat. Yleisesti ottaen useille näytelmässä mukana olleille esitykset tarjosivat tilaisuuden ensimmäistä kertaa esiintyä isolle katsojajoukolle ja siten saada itseluottamusta ja uusia kokemuksia. Näin yhteisöllisyys ja sosiaalinen pääoma lisääntyivät. Ihmisten tutustumisen myötä turvallisuus ja viihtyvyys kasvoivat paikkakunnalla. Kaikille esityksissä mukana olleille tarjoutui tilaisuus tässä tunneköyhässä nykymaailmassa yhdessä muiden kanssa tuntea iloa ja surua. Illan hämäryys ja yhtenäinen huopaan pukeutuminen antoivat siihen oivan mahdollisuuden. Via dolorosa –vaellusdraaman myötä Liminka sai tunnettavuutta ja kuuluisuutta. Jopa valtakunnan uutisissa kerrottiin draamaa esitettävän myös Limingassa. Paikallisesti voidaan todeta, että kiinnostus kristilliseen sanomaan via dolorosa -draaman myötä on lisääntynyt. Esiintyjistä moni kertoi lukeneensa Raamattua, ja konkreettisesti se on vaikuttanut kirkossa käynnin lisääntymiseen. Draaman suojelija piispa Samuel Salmi kirjoitti Oulun hiippakunnalle pääsiäistervehdyksen, jossa hän kertoi myös Limingan via dolorosa –tapahtumasta. Pääsiäistervehdyksestä tulee perinne niin kuin piispan joulutervehdyksestä on tullut.

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Innostus olla mukana yhteisöllisissä tapahtumissa ei loppunut osalla via dolorosa –vaellusdraamassa osallistujista, vaan heitä osallistui vielä Kristilliset perinteet yhteisön elinvoimaksi ja kulttuurimatkailun sisällöksi –hankkeen voimassa oloaikana eli kesäkuussa Juhannusjuna –tempaukseen.

1. Via dolorosa –esityksessä mukana olleet Juhannusjuna -tempauksessa

Valtion Rautatiet järjesti juhannusaattona 2012 rautateiden juhlanjuna-tempauksen, jossa rautatien varteen oli pyydetty erilaisia toimintoja. Liminkalaiset olivat päättäneet omalta osaltaan osallistua tähän siten, että radan varteen asettuivat via dolorosa –esityksistä rooliasuiset papit Hannas ja Aaron. Kun Liminka on kuuluisa niittomieskisoista, myös niittäjä ja haravoija olivat Limingan pelloilla. Tätä esiintymistä harjoiteltiin 8. päivä kesäkuuta kello 4.45, kun filmausta suorittava juna

pyyhälsi Limingan ohi. Varsinainen tempausjuna kulki juhannusaamuna eli 25. kesäkuuta kello 4.45, jolloin esiintyjät olivat radan varrella.

Yleisesti voidaan todeta, että Hengellinen teatteriyhdistys Via Dolorosa –Liminka ry jatkaa toimintaansa toteuttaen jossakin muodossa hengellistä teatteritoimintaa Limingassa ja sen lähialueella. Tulevista suunnitelluista jatkotoimenpiteistä voidaan todeta seuraavaa:

2. Via dolorosa –draama Limingassa Taiteilua - tapahtumassa

Alustavasti oli suunniteltu, että via dolorosa -vaellusdraama esitetään yleisölle DVD-tallenteena elokuun 17. – 19. päivinä 2012 Limingassa vietettävässä Taiteilua –tapahtumassa. Näin tehtiinkin. DVD esitettiin Limingan Sarvela Salissa 18. ja 19. elokuuta yhteensä kaksi kertaa.

3. DVD-elokuva Limingan via dolorosa –esityksestä

Limingan esitykset videoitiin ja niistä tehdään DVD-elokuva, jonka voivat saada kaikki draamassa esiintyjinä ja vapaaehtoisina toimineet. Tarkoitus on tehdä myös sellainen versio, jota voidaan esittää kunnassa ja seurakunnassa vierailijoille ja siten saada esitystä ja kuntaa tunnetuksi. Näin elokuva toimii myös uuden esityksen mainoksena.

4. Kohtauksia Aleksis Kiven ”Seitsemästä veljeksestä”

Suunnitteilla on, että Hengellinen teatteriyhdistys Via Dolorosa –Liminka ry toteuttaisi yhteistyössä muiden Limingassa toimien harrastajateattereiden kanssa syksyllä 2012 Aleksis Kiven päivänä eli lokakuun 10. päivänä kohtauksia Seitsemästä veljeksestä. Yhteistyötä on viritelty ja veljeksien roolien esittäjiä on mietitty. Kohtauksien täsmentäminen tapahtuu vielä kevään aikana ja esittämiskauppa on mahdollisesti Sarvelan Sali. Syyskuun alussa tilanne on se, että esityksen toteutus on varmistunut, mutta esitysaika on siirtynyt marraskuun loppupuolelle.

5. Via dolorosa –vaellusdraaman mahdollinen esitys Oulussa pääsiäisenä 2013.

Neuvotteluja asian tiimoilta on käyty tuomiorovasti Matti Pikkaraisen ja ohjaaja Helena Tornbergin ja yhdistyksen puheenjohtaja Vilho Weissenfeltin kesken. Alustavasti on keskusteltu siitä, toteutetaanko esitys oululaisiin vai liminkalaisiin voimin vai niitä yhdistäen, onko esityksiä yksi tai useampia ja onko toteutuspaikka Franzenin puisto vai mahdollisesti Oulu-halli. Päätös asiasta on tarkoitus tehdä syksyn 2012 aikana. Syyskuun alussa tilanne on se, että asia ratkeaa parin viikon sisällä.

6. Via dolorosa – vaellusdraaman esitys Limingassa kolmen - neljän vuoden kuluttua.

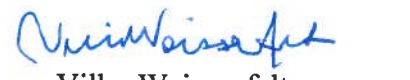
Limingassa keväällä 2012 esitetystä via dolorosa –vaellusdraamasta ajateltiin tehtävän jokavuotinen jonkun vuoden ajan, mutta nyt suunnitelmat ovat siinä määrain muuttuneet, että uuden esityksen aika olisi vasta aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua. Esillä on ollut monenlaisia ja –muotoisia ajatuksia siitä, millainen uusi esitys saattaisi olla. Vaikka draaman sisältö on ikiaikainen, sen esittäminen voi saada uusia ilmeitä ja esittämistapoja. Vuoden 2012 esittäjistä monet ovat toivoneet, että he voisivat olla mukana uusissa esityksissä. Näin esityksiin saataisiin mukaan perinteitä esiintyjien osalta. Myöhemmin esitettävään draamaan pyritään liittämään matkailua enemmän kuin kevään 2012 esityksiin. Huhtikuun lopulla avattu Limingan Luontokeskus tarjoaa siihen oivat mahdollisuudet, kun

sen toiminta on jonkun vuoden kuluttua vakiintunut ja se on saanut lisätunnettavuutta matkailijoiden keskuudessa. Onhan Liminganlahti yksi maamme kuuluisimmista lintulahdistista sekä lintulajien että -määrien suhteen. Tarkoituksena on tehdä pakettimatkoja, joissa on mahdollisuus majoittua Luontokeskukseen ja osallistua via dolorosa –vaellusdraamaan. On myös mahdollista suunnitella draaman esityksen ”yksinkertaistamista” ja sen viemistä luontoon.

6. Allekirjoittajat ja päiväys

Limingassa syyskuun 11. päivänä 2012

Kerttu Weissenfelt
Projektipäällikkö
Yhdistyksen rahastonhoitaja

Vilho Weissenfelt
Yhdistyksen puheenjohtaja